

TARTALOM:

Merényi Dániel: A felszabadult Felvidéken. — —: Imádság. — Bertalan Imre: Bibliamagyarázat. — Balogh Dániel: Feltámadunk? — Merényi Dániel: A Hittanhallgatók egyletének munkaprogramja az 1938—39. évre. — —: Rothermere Sárospatakon! — Mikolaj Elemér: Pataki diák lettem... — Kolláth József: Keresztyén Ifjúsági Egyesületi Munka. — Villimszky László: Az üzenet. — Nagy Lajos: Füstbe ment terv. — Matyi: Regényes életem. — Kiss András: Elröpülő percek után. (Vers.) — Dr. Keéky I.—H. Bathó J.: Leszedték a Turul-madárt... (Dal.) — Berecz Árpád: Illusztrációk. — Nagy Sándor: Magyar szívvel. — A pataki diákok kivették részüket. — Híreink.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Megjelenik július és augusztus kivételével minden hónap 15.-én.

Előfizetési ára: Egy évre 3 P, félévre 1'50 P. Egyes szám ára 50 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak, Főiskola.

Naplótöredék . . .

1938. okt. 28. „ . . . minden héten pénteken este fél 8-kor tartjuk ezentul a szerkesztőség imaóráját . . . Némelyek igényelték, hogy hagyjuk el az „Imádság“-ot, kérdezték: nem maradhatna el a „Bibliamagyarázat“? Nem! Az alap-tőke, a fundamentum nélkül élehetetlen lenne a lap. Istennek van üzeni valója, van célja a Közlönnyel! Főiskolánk evangéliumi napilapjává akarja tenni! . . .

1938. nov. 2. „Bécsi béke.“ Új március idusa: nemzeti ünnep ez! A Felvidék csak azért csatoltatott vissza, hogy velem együtt minden testvértelen magyar testvérré találjon. Istenem! Adj nekem testvéreket onnan . . . Fűzz oda örök hűségsküvel . . . Ha útrakelek: töltsd meg útravalóval lelki tarisznyámat . . . .

1938. nov. 6. . . . A tizedik ezred volt a sárospataki ezer diák, kikhez egy héten belül az evangélium mandátumát vitték a KIE éberlelkű vezérkari tagjai. . . . Az Istennek lelki fegyvereit kínálták ingyen. Hallottad én lelkem a „verbunkot“? Allig fegyverben állsz-e, mint a kőszál? . . .

Vasárnap indulunk a Felvidékre. Felszabadultaknak és Isten parancsa közvetítőinek az „igazi felvidékre“ kell mennünk. Az Isten országa felé menetelők hozsannája: „Feljebb emeljetek, feljebb a bűn gyászos éjéből! Ott a helyem Jézus mellett, életét értem adta föl . . .“

Z. Elek Béla.

Az „Ifjúsági Közlöny“ 1938. október 12-én megtartott tisztújító közgyűlésének választási eredménye:

Főszerkesztő:
Z. Elek Béla.

Felelős szerkesztő:
Vályi József.

Szerkesztő bizottság:

Merényi Dániel és Hazagh Mihály IV. é. theol., Szabó Imre III. é. theol., Márton Ferenc V. é. tan. képz., Király István gimn. VIII. o. t.

Főmunkatársak:

Nagy Sándor és Vincze József IV. é. theol., Bertalan Imre III. é. theol., Berecz Árpád II. é. theol., Demeter Gyula I. é. th., V. Balogh Béla V. é. t. képz., Deme László gimn. VIII. o. t.

Híróvatvezető: Takács Béla II. é. theol.

Kiadóhivatali főnök: Csorba Géza III. é. theol.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Főszerkesztő:

Z. ELEK BÉLA

1938. november hó

Felelős szerkesztő:

VÁLYI JÓZSEF

A felszabadult Felvidéken.

A pataki főiskolát nem szakította el a 20 esztendő cseh uralom a Felvidéktől. Minden évben jöttek a megszállt területi diákok, mert ez az ősi főiskola évszázadokon át elszakíthatatlanul hozzánőtt a Felvidék lelkéhez. Hitvány trianoni határ nem szakíthatta át ezt a lelki-szellemi egységet. Mi láttuk ma, hogy a Felvidék nem felejtette az őt iskolavárost, Sárospatakot. — Elmondjuk szerényen, hogy mi sem felejtettünk. Lelkesen vártuk, hogy elérkezzék a pillanat, amikor útlevel nélkül lépheti át minden pataki diák a 20 éven át útunkat állt átkos trianoni határt.

Megható volt, amint mentünk a visszatért magyar falvakon, Bodrogszerdahelyen, Szomotoron, Bodrogszentesen, majd Királyhelmeceen át. Ünnepezt mindenki. Magyar himnusz és magyar nőta hangjaitól zúgtak a Bodrogszög visszacsatolt falvai. Kicsordult a könny szemünkből, amikor Királyhelmeceen hozzánk jött egy 77 éves öreg magyar és örömkönnnyek között mondotta: „Isten hozott fiaim, vártuk a pataki diákokat 20 éven át rendületlenül, tudtuk, hogy eljöhetnek még.“

820 kg. kenyeret is vittünk. Ennek nagyobb részét átadtuk Királyhelmeceen a „Magyar a magyarért“ akció megbízottjának. Körülbelül 300 kilót átvittünk Bodrogszögre. Leírhatatlan volt az örömiük, hogy a pataki legátusok, mint az óhaza első küldöttei, ajándékokkal jöttek hozzájuk. Milyen lelkesedéssel szavaltak s énekelték a Himnusz. A gyermekek arcán valami kimondhatatlan öröm látszott, szemükben a lelkesedés lángja égett; az öregek szemében is ott csillogott a felszabadulás örömének drága könnyeseppje. Hű magyarok ők egytől-egyig.

Theologus cserkészcsapatunk Regös-csoportja a felszabadulás óta járja a Felvidék községeit. Viszik a magyar nótát, a magyar muzsikát. A magyar nótát már csaknem elfelejtő felvidéki falvakban a legnemesebb szolgálatot végzik ifjaink, kiknek e helyről is „Jó munkát“ kívánunk.

Sokat szenvedett a Felvidék népe azért, hogy magyar maradhatott. Sokszor a legnagyobb áldozatot hozták. Most rajtunk a sor. Érdemes ezekért a derék magyarokért dolgozni, szolgálni, áldozatot hozni. Erre hívunk fel minden magyart, különösen pedig minden pataki diákot.

Testvér, ha a Felvidékre vezet útat, ne feledd el, hogy kötelesség vár reád; vidd magaddal azért azt a magyar lelket, amelyik szolgálni, szeretni és áldozatot hozni tud.

Merényi Dániel.

Imádság.

a nov. 3.-i hálaadóistentiszteleten.

Bibliaolvasás: Ézsaiás 26: 1–19.

Örökkévaló Isten! Mennyei Édesatyánk az Úr Krisztusban!

„Magas a Te kezed“, mint Igédben is üzented. Most megláttuk és magasztaljuk szívünk teljességéből. Most, hogy megkóstoltattad velünk a szabadítás édes-ségét, szeretnénk megragadni a Te szabadító jobbodat, mely annyira erős és annyira szerető volt: Ime lenyúlt a mi elesettségünk és megaláztatásunk sötétségébe és kiemelt a fényre, a nap alá.

„Im látjuk a Te néped iránt való buzgó szerelmedet és megszágyenülünk.“ Hányszor elmondtuk és mondani hagytuk, hogy az erőszakban van az erő s annak van igaza, akinek fegyvere van

Tied az erő, Te vagy az igazság. Te emelled szolgáló eszközeiddé ellenfeleink ellenkedését, pártfogóink barátságát, vezetőink munkás felelősségét. Azért túl az embereken Tied minden dicséret, tisztesség és hálaadás.

Minket itt mindenkor osztozni készítettél és engedtélt elszakított testvéreink át-sugárzó fájdalomában és szenvedésében, azért osztozunk most velük a szabadulás és egyesülés örömeiben.

Hangos imádságot mondunk, amikor most „leveszed róluk ostorod, amikor megszaporítád e népet és kiterjesztetted e föld határait.“

Szánk még tele van a tegnapi éjjeli örömrivalgásával. Fülünkben drága emberek neveinek kiáltása visszhangzik. Szemünk előtt fogalomból ismét valósággá lett városok és tájak képe vonul el.

Mindezek „a Te ítéleted ösvényén“ értek el hozzánk. Azért szánkkal Téged dicsérünk. Fülünkkel Réád akarunk hallgatni. Szemünkkel Téged szeretnénk látni, Láthatatlan!

Ebben az órában máris üzenetedül, felelősségbresztő intésedül vesszük Igéd üzenetét: „Haj kegyelmet nyer a gonosz, nem tanul igazságot, az igaz földön is hamisságot cselekszik és nem nézi az Úr méltóságát.“

Urunk, szabadíts meg minket a gonosztól, hogy igaz földön igazakká váljunk és ne cselekedjünk azon hamisságot.

Üzend, hogy nem célhoz, csak cél felé vezetted, kóstolót adtál a szabadulásból, hogy megerősödjünk annak erejétől és tovább mehessünk. Tovább menjen főleg ez az ifjú sereg, melynek egy egész nemzedékkel kell messzebb és feljebb jutni, mint a felnőtteknek. Hozd el segítő csapatokul ide közénk újra azokat, akiket nehéz szenvedések iskolájában jobban és jobbá neveltél, mint minket!

Hozd el diákjainknak azokat, akiket pataki diákoknak rendeltél már akkor, mikor még idegen uralom alatt megszületni engedted őket.

Padjaink sorai közt is nevelj a Te ügyedért harcoló új, meg új hadsorokat. Általad indított és vezetett fiatal magyar menetszázadokat.

A Te munkád örök építés, parancsod megállás nélküli haladás. Építs erősebbre, vezess tovább.

Fogadd el hálaadásunkat és hallgasd meg kérésünket a Te Szent Fiad, az Úr Jézus Krisztus nevében. Amen.

Bibliamagyarázat.

Máté 10 : 27: Amit néktek a sötétben mondok, a világosságban mondjátok; és amit fülbe sűgva hallotok, a háztetőkről hirdessétek.

Nagy terület, sok-sok millió lélek szabadul fel Krisztus eljövetele által a Sátán megszállása alól. Most előttünk játszódik le az ünnepélyes aktus: a visszanyert terület átvétele, behálózása. Ezt a munkát végzi Krisztus vezérkarával, a tanítványokkal.

Mielőtt elküldené őket, parancs hangzik a Fővezér ajkáról. Halljuk meg először a parancs első felét:

„Amit néktek a sötétben mondok, a világosságban hirdessétek.“ Megértjük a parancs tartalmát, ha érezzük mindazt, amit a sötétség fogalma magába foglal.

Lehet a sötétség igen áldott alkalma az Istennel való találkozásnak. Amikor minden elcsendesedik körülöttünk, amikor szemünk nem képes áthatolni a sötétség leplén, akkor egy más, nemesebb látó és halló szervre van szükségünk, mert az ember minden körülmények között látni akar. Ilyenkor támad a legtöbb beszélgetés Krisztus és az ember között.

Lélektani alapon értelmezve sötétség az, amikor zavaros, zaklatott a lelki világunk. Halljuk ugyan Krisztus szavát, de nem tudjuk, hogy az Tőle jön. Azt mondjuk, hogy az események hozták így, ez vagy az működött közre.

A sötétség beálltával jön a bűnök, kísértések légioja. A legtöbb bűn, gyilkosság, paráznság a sötétségben történik, mégis áldott alkalom az este, az éjtszaka, mert ekkor vannak a csendes percek, születnek meditációk, gondolatok, prédikációk.

A parancs másik fele: „Amit fülbe sűgva hallotok, a háztetőkről hirdessétek.“ Az Ige parancs-jellege itt még jobban kidomborodik. Szigorú parancsra volt szükség, mert a tanítványokkal is megtörténhetett volna, hogy hallották ugyan Krisztus szavát, de nem adták tovább. A bizonyágtetésre erősíti őket. Miért nehez a bizonyágtetés? Egyszerűen azért, mert kellemetlen. A bizonyágtetés nem szavak összetévesése, hanem az élet odaadása Krisztusnak. Ha valaki letette életét Krisztusnak, talpon kell lennie, mert szavainak fedezetét életében keresik. Ő oda küldi tanítványait, ahonnan jól hallatszik minden szavuk és mindenki láthatja őket, hogy el ne menekülhessenek, mikor megkérdi a világ: Kik is vagytok ti?

Krisztusnak ez a parancsa is örökérvényű. Mi sem vonhatjuk ki magunkat követelménye alól. A tanítványok számára csak ötven, de a mi számunkra száz százalékos ez a parancs. Ők hallották, csak a továbbításra hívja fel őket. Mi sokszor úgy vagyunk vele, hogy nem tudunk továbbítani, mert nem hallunk. A leadó állomás állandóan működik, a mi felvevő készülékünkkel van valami hiba.

Száz százalékos a parancs, mert mi nem szeretjük a csendet. Mi lesz ve-
lünk, ha állandóan zajban és lármában élünk?

Nekünk szól a parancs, mert félünk a csendtől. Csendes percünkben min-
dig talál bennünk Krisztus valami kivetni valót, valamit, amiről le kell monda-
nunk. Arra kényszerít, hogy álljunk elő. Nagyon kifejező ez a bibliai kép. Ki-
emelkedő helyre, oda küld engem is Krisztus, ahonnan nem lehet elmenekülni,
vagy ahol nem lehet elvegyülni a tömegben.

Nem jutott el fülünkig Krisztus. Akar nekünk sügni valamit, de nem lehet,
mert sügő szelíd szavát elnyomja a világ zaja. Foglalt a telefonfülke; már húsz,
huszonkettő, vagy kinél hány esztendeje a Sátán telefonál, kiáltja fülünkbe a világi
híreket, örömt, élvezetes meséket, pletykákat. Ami a legfontosabb lenne, Isten
országáról nem hallunk hírt, mert a Hírnök nem jut a kagylóhoz. Pedig nagyon
nehéz lehet várni a nagy örömmel. Hogy sietett a magyar rádió műsort meg-
szakítva bemondani az örömhírt: Mienk a Felvidék. Nem leszek zughallgató, ha
egy más, csendesebb kis készüléket szerelek fel, mely sügásszerűen mondja a
fülemben: Miénk, enyém is az üdvösség.

Ha eljutottunk addig, hogy hallunk, jaj nekünk, ha nem rohanunk az öröm-
hírrrel, hogy beharsogjuk a világba azoknak is, akiknek nincs ilyen titkos fel-
vevőjük, az örömhírt, amit Krisztus a fülünkbe sügött.

Kettős tehát a parancs: Hallani, azután hirdetni. Parancs után nem követ-
kezhethet más, mint a teljesítés.

Nagy terület szabadult fel. Millió magyar lélek egyenesedik fel a rabigából.
Ha az az Isten rendelése, hogy mi közéjük menjünk, akkor Krisztus fülünkbe
sügött parancsát akarjuk teljesíteni.

Bertalan Imre.

(A Felvidéken járó cserkész regős-csoport tagja.)

FELTÁMADUNK?

Istennek legyen örök hálaadás az Ő szabadításáért. Áldott legyen az Ő ke-
gyelme. Bizony megmentett minket az Úr!

Szálljon magába most minden magyar és lássa meg: nem voltunk, és nem
vagyunk méltók az isteni könyörről. Vigyázzunk, el ne palástoljuk ezt az igazságot!

Kötelességünk most Isten után, Őtöle áldást kérni azokra a drága magyar
lelkekre, akik bánat, nyomorúság, szorongatás és megpróbáltatás közepette is
rendíthetetlen hittel, alázattal, mélységes bűnbánattal tudtak könyörögni, túrni,
szenvadni és szentül remélni a magyar ügyért, a mi megtartásunkért. Bizony
voltak Isten igájába hajló, a Krisztus keresztyét felvevő, megvettetést elfűrő, gyer-
meki hittel és bizodalommal Isten elé álló töredelmes lelkek — ezért szabadul-
tunk meg!! Voltak lelkek, akiknek nem volt sok a tengernyi csapás, életük ezer
baja, a kiáltó nyomorúság; voltak, akik egész lelküket képesek lettek volna ki-
önteni, csakhogy az ő haláluk révén élet fakadhasson. Igen, ezért, csak ezért
létezőnk még!!

Istennek hála, a lélek még nem halt meg egészen mindenki. Bár boldog
tudat az, hogy élünk, vagyunk, de még korántsem elégtűnt meg. A nagy ma-

---

gyar fájdalom csak részben enyhült. Mi *teljes* életet akarunk! Abrándokról többé nem akarunk tudni, a bűnös éjszakák mámorát, jól értsétek meg, nem akarjuk ezentúl látni, azt az új világot, mely előtt most állunk, maradék nélkül meg akarjuk valósítani. Még nincsenek meg a rendezett, fegyvelmezett csatasorok, a tömeg zúg, zajong, de egyet már tud közös akarattal: szabadulni akar! Ezt érzem én, ezt érzed Te, és ezt érzi most mindenki. Türelmetlenül várjuk a nagy fordulatot, a boldogabb világot. Tíz millió ajak kiáltja: segítsetek, mi *életet akarunk* s nem halált. Eleget vergődünk, szenvedtünk, sírtunk, jajgattunk, keseregünk. Elég volt!!!

De mondjátok, hová, merre induljunk szegény szerencsétlen, süket, vak magyarok? Ha így kezdünk csatát, újjáépítést, egymást fogjuk mészárosolni, és az elvakult küzdelemben magyar vér magyar vért fog ontani. Nem, így nem lehet! Vezérre van szükségünk, aki visszaadja hallásunkat, látásunkat, az elvesztett hitet, bizalmat, életerőnket, és *biztos* győzelemre vezet minket. Ki legyen hát a vezér? Sorsfordulat előtt álló magyar testvéreim, csak egy, csak egy létezik számunkra: Isten!

Ha ennek a nemzetnek minden fia megérzi, hogy ezen a világon emberekben, emberi hatalmasságokban bízni nem lehet, csak egyes-egyedül Istenben, akkor: győzni fog. Akkor nem kell többé Németország, Olaszország könyörülete, semmi, semmi emberi hatalom, mert a csatát: a fegyvereket és országokat megemésztő, ítélő Isten fogja eldönteni, s a test felett diadalmaskodni fog a lélek. Ha ezt elismerjük, akkor az újjászületés felé megtettük a döntő lépést. Eddig elestünk, mert a testnek éltünk, de mostmár a lélek uralmát semmi emberi erőszak nem fogja megdönteni. Akarhatunk-e ennél diadalmasabb életet?

Az új, boldogabb jövő felé való elindulásnál csak a *lélekre* támaszkodhatunk. Ha erre építünk, maradandó várunk lesz, e nélkül végünk, elbukunk. *Lelkileg kell újjászületnünk* elodázhatatlanul, és meglátjátok: egyszerre lehull a bilincs, leomlanak a többi határfalak is, megsemmisül minden emberi gonoszság, csak egyet fogunk érezni, hogy igazán élünk, csak egyet imádkozni: Istenünk, légy áldott örökké!

Megfáradt, fásult lelkek, mennyei fényességtől megfosztott drága magyar szemek, nincs még itt a vég *nekünk feltámadás ígértetik*. A halál árnyékának sötét völgyében kigyul egy vakító fény, megszólal egy áldott atyai hang: nem gyönyörködöm a meghaló halálában, ezt mondja az Úr Isten. Térjete meg azért és éljete. (Ezékiel 18:32.)

Térjete meg a gonosz utakról, hamis ösvényekről. Lépjete más útra. Csak egyet ne felejtsetek soha: ha nem a lélek által vezéreltetek: elvesztek.

Ezért törjön most az én segélykiáltásom elsősorban Tihozzátok: lelkipásztorok és lelkipásztor-jelöltek, Isten ígéjének harcosai. Rajtunk van mindenekelőtt a felelősség, hogy ez a nép a kárhozatra, vagy örökéletre fog-e jutni. Értsétek meg, hogy minekünk a lélekmentés a lehető legnagyobb feladatunk. *Nekünk mártiroknak kell lennünk!!!* Világ bolondjainak, megvetetteknek, üldözötteknek, mert másképen nem tudjuk betölteni hivatásunkat. Ha a világ barátjai leszünk, Isten ellenségeivé válunk. Először *nekünk* kell lélekben újjászületnünk! Le kell vetni az eddigi álnok ruhát, hazugságok és csalárdságok öltözetét, mert ahogy most vagyunk, így nem hozhatunk csak pusztulást, katasztrófát. El kell indulni megtisztult lélekkel a segélykiáltások felé, a nyomor orvoslására. *Életünket kell odaállítani hitünk mellé.*

Jaj nekünk, ha nem így cselekszünk, mert tudjátok, hogy Isten ítélete vár reánk, aki pedig megítéli majd még az indulatokat, a gondolatokat is!

El ne némiítsátok e segélykiállást, mert minden elveszett lélek ítélete a mi ítéletünk, az én ítéletem lesz!

Halljátok az elnyomottak sóhajtásait, a szenvedők nyögéseit, a sirók jajveszékelését? Menjetek, segítsetek, menjünk, segítsünk, vigasztaljunk, orvosoljunk, gyógyítsunk, szeressünk, mert ha ezt maradék nélkül megteesszük, megmentettünk egy nemzetet a pusztulástól, de ami a legfőbb: Isten haragját kiengeszteltük.

Feltámadunk? Fel, ha kétségbeesve megragadjuk a jó Istennek áldó kezét, s az Ő általa nyújtott gyógyítást elvisszük minden magyar lélekhez s remegve vigyázunk, hogy a most nyert kegyelem örök ítéletté ne váljék számunkra, mert *a boldog magyar jövődő kiépítésére elsősorban minket, Isten ügyének földi szolgálóit hívott el az Úr!*

Balogh Dániel III. é. hh.

A Hittanhallgatók Egyletének munkaprogrammja az 1938—39. évre.

Évek óta sok gondot okoz az Egylet vezetőinek az évi munka megszervezése. Előrebocsátom, hogy e néhány sor a szorosán vett egyleti munkára, tehát a gyűlések programjára vonatkozik. Ez küzd válsággal évek óta. Most a következő munkatervet készítettük:

I. Probléma a ma

a) theológiájában, b) gimnáziumában, c) tanítóképzésében.

II. a) Angol-, b) Humán-,

c) Kisinternátus élete és nevelési munkája a sárospataki főiskolában.

III. A sárospataki ref. egyház és a hozzátartozó szórványmissziói területek.

A két első sorozatra előadókul felkérjük az illetékes igazgató urakat, illetve az internátusok vezető tanárait. A harmadik sorozat több előadásból fog állni, mert itt soravesszük a theologusok által végzett különböző munkaterületeket.

Ilyenek a györgytarlói, dorkói, apróhomoki, királyhegyi, kácsárdi tanya, valamint a gimnáziumi tanulók között végzett bibliaköri és SDG. munkák és a családlátogatás.

Ez a munkaterv fogja képezni a gyűlések főpontjait. Ezeket természetesen kiegészítik alkalmi előadások, valamint szavalatok, zene- és énekszámok.

Az új iskolai évben bekövetkezett rendkívüli események következtében sok más nemzeti és közérdekű munkát végeztek és végeznek a pataki theologusok, úgy hogy az a munkaterv még nem indulhatott meg de hisszük, hogy a nagyobb és nyugodt Magyarországon fokozott munkakedvvel és erőteljes lendülettel indulhatunk el megjelölt útunkon. hogy ezzel is hozzájáruljunk theologus életünk mélyebb megértéséhez és öntudatosításához.

A Hittanhallgatók Egylete Elnöksége nevében:

Bertalan Imre
titkár.

Merényi Dániel
elnök.

ROTHERMERE SÁROSPATAKON!

A magyarság nagy barátja, Rothermere lord Kassáról jövet meglátogatta Főiskolánkat is. November 12-én, szombaton délelőtt 10 órakor robogott be pompás gépkocsiján a városba. Kíséretében volt többek között Ward Price, a Daily Mail főszerkesztője. A Főiskola kapujában dr. Zsíros József theol. akadémia igazgató üdvözölte a város és a vármegye előkelőségeinek társaságában. Az egész ifjúság az Imateremben fogadta. Amikor a lord a terembe lépett, a közönség harsány éljenzéssel üdvözölte, azután elénekelt az angol himnusz. Ezután Szabó Gyula angol-internátusi igazgató, majd Huszthy Géza VIII. o. tanuló mondott beszédet, Mátyás Sarolta VIII. oszt. tanuló pedig virágcsokorral köszöntötte. Ez utóbbit a lord nagyon kedvesen, csókkal köszönte meg, majd válaszolt az üdvözlésekre. Az ünnepség után a lord megtekintette a Nagykönyvtárat, majd az Angol-internátust. Villásreggeli közben az előkelő vendégeket az internátus ifjúsága angol és magyar dalok éneklésével szórakoztatta. A lord a látottakról a legteljesebb elismerés hangján nyilatkozott. Különösen meglepte, hogy csupa angol beszédet hallott és a növendékek kiejtése kifogástalan irodalmi angolságú. A lord annyira megkedvelte a pataki diákokat, hogy 15 fiút meghívott a jövő nyárra egy angliai tanulmányútra és 7000 pengőt ajánlott fel a tanulók jutalmazására! A nemes lord nagylelkűségét a Főiskola méltóképpen fogja megköszönni.

PATAKI DIÁK LETTEM...

Ha szavakkal ki tudnám fejezni azt, ami a lelkem lázas örömben tartja; ha ide papírra vethetném szívem lüktető zenéjét, ... akkor ezek a sorok csodálatos és elragadó hangon szólalnának meg.

Egy gondolattal van tele mindenem, ez az egy mondat az, ami szüntelenül ihleti a lelkem: „Pataki diák lettem!” — Ha ablakomból kitekintek, mialatt szemem végigsimogatja a gesztenyefákat ott az udvar végén és a kanyargó Bodrogot — amelynek csak akkor csillan meg vize, ha a szél odébb hajlítja azokat a vén fákat, amelyeknek zúgása oly sok szép regénynek adott ihletést Komáromi János lelkében, — messze vész a felhőkön túl, ott ahol nem gátolják hegyek a messzire látást.

De tekintetemmel gondolataim is messze kalandoznak: Végigjárják azt az utat, amit négy év alatt megtettem idáig, míg pataki diák lettem. És itt egy hittei megkezdett út egyik új ágának elérésénél hálatalt imára kulcsolódik össze a két kezem és forró szívvel megköszönöm a jó Istennek, hogy pataki diák lettem...

Amit még öt évvel ezelőtt csak halványan sejtettem, az most valóság: Pataki diák vagyok!

Testvéreim! Pataki diáktestvéreim! Legyetek büszkék erre a névre, mert az évszázados töretlen, tiszta, Istenéért, hazájáért és egyházáért akár az életét is feláldozó magyarságot jelenti ez!

Itt lebeg intézetünk és egyházunk felett azoknak a halhatatlan emlékű alapítóknak és pártfogóknak a lelke, akiket nekünk és az egész magyar ifjúságnak

---

örök időkre eszményképül kell választanunk. Egyedül ez az a szellem, amely új és nemes tartalommal van hivatva megtölteni minden magyar ifjú lelkét; ez az a szellem, melyben elül az ellentét és beköszönt a szeretet és testvériség; ez az, amely megtanít lemondani utolsó darab kenyeredről is, ha azzal segíthetel a náladnál nyomorultabban. Ebben a szellemben birtokosa vagy a legnagyobb kegyelemnek, mert mindig Isten közelében érzed magad. És ez a szellem élni fog, míg áll ez az intézet, míg föld lesz ezen a helyen és áll Sárospatak, mert ezt a szellemet az Úristen adta.

Sárospatak! „Református sasok fészke, magyar szabadság oroslánjainak barlangja,” imánk érted száll az égbe és könyörgünk a jó Istenhez, tegyen méltóvá mindnyájunkat a te nagy nevedre!

Mikolai Elemér I. é. hh.

Keresztyén Ifjúsági Egyesületi Munka

Az elmúlt havi számunkban foglalkoztunk azzal, hogy milyen alapon nyugodhat az ifjúsági egyesületi munka.

Mielőtt most a részletekbe bocsátkoznánk, nézzük meg röviden azt, hogy mikor és hogyan kezdjünk hozzá az ifjúsági egyesületi munkához.

Meg kell jegyeznünk, hogy az ifjúsági munka minden évben egy évig tart. Tehát nincs vakáció, nincs nyári szünet. Természetesen azonban más munka folyik télen és nyáron. A nyári munkáról majd későbbi számunkban szólunk, most a téli munkáról.

A téli munka ideje kb. október 31.–május 1.

Október 31-én már szabadul az ifjúság a nagy mezei munkáktól annyira, hogy részt tud venni komolyan az ifjúsági egyesületi munkában.

Az elindulás előtt még egy nagyon fontos teendő vár a vezetőre. Nem elég a templomban kihirdetni, vagy megüzeni, hogy ma este lesz az első összejövetel.

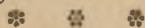
Az egyesületi munka megindulása előtt vasárnap délután (vagy délutánonkon) látogassuk végig magunk az ifjakat és hívogassuk. Ennek a mellett, hogy ebben az ifjak megérik azt, hogy mi szeretjük őket és szeretettel foglalkozunk velük, még megvan az az áldása is, hogy megismerkedhetünk az ifjak családi életével, körülményeivel is egy kicsit. Megláthatjuk jólétüket, nyomorúságukat, betegségeiket, melyeket csak itt láthatunk meg.

Nagy áldás, ha leülünk az ifjú mellé otthonában és imádkozunk mellette, vagy vele a meginduló ifjúsági munkáért.

Ha összehívogattuk az ifjakat, akkor kezdjünk hozzá egy előre meghatározott napon a munkához.

Az első összejövetel nagyon fontos. Ezen sok ifjú kinyitja szemét és fülét, s nézi, kémleli: mit árulnak itt? Érdemes-e ide jönni?

Tartsunk ezen a napon szeretetvendégséget! Nem a tea, és az a néhány darab sütemény itt a fontos, hanem az, hogy a szeretetből legyen itt egy vendégségre való!! Tapasztalatból tudom, hogy ennek az áldása egész éven át elkíséri a vezetőt és vezetetteket egyaránt.

Mit csináljunk az Egyesületben novemberben ?

A körülményekhez képest tartsunk egy, két, vagy több összejövetelt hetenként. Az első összejövetelen beszéljünk arról, hogy mi a célja az ifjúsági munkának. Beszéljük meg, hogy mit is fogunk egész éven át csinálni.

Amíg összegyülekeznek az ifjak, addig lehet játszani, olvasgatni.

Ha mindenki együtt van, akkor egy énekkel kezdjük meg az összejövetelt. Utána lehet előadás, megbeszélés, szaválás, felolvasás, énektanulás, (önképzés.) Az összejövetel végén legyen az áhitat. Ima, bibliamagyarázat, ima és záróének.

Mit csináljunk a következő összejöveteleken ?

Nagyon áldásos foglalkozni földrajzi dolgokkal, pl.: „Ismerjük meg hazánk földjét!“ Hol van? Kik a szomszédaink? Milyen az alakja? Tanítsuk meg le-rajzolni! Tanuljunk egy kis térképolvasást.

Mondjuk meg az ifjaknak, hogy utazni fogunk. Megismerkedünk Magyarorszáig városaival. — A következő összejövetelen induljunk is el. — Térképen! — A városokat, tájakat nézzük meg képeslapokról. (Gyűjtsük a képeslapokat! Mindíg hasznát vehetjük!)

Egy összejövetelen beszéljünk a „politikáról.“ Mi az? Mi milyen politikusok vagyunk? És milyennek kell lennünk? — Másik összejövetelen beszéljünk: „A sajtó és sajtótermékek.“ Ne feledkezzünk itt meg az ujságok átkairól, vagy áldásairól.

Ennyit a novemberi értelmi munkáról.

Végzünk testimunkát is. Rendkívüli közügyességre tehetünk szert a „lombfűrészlet“ megtanulása által. Nagy örömmel csinálják ezt falusi és városi, földműves és diákfiúk egyaránt. Hosszú idő kell a megtanulásához, de mindig új és új örömet szerez a vele foglalkozóknak.

Szociális munkaképpen rendezzünk „elsősegélynyújtási tanfolyamot.“

Faluban oly nagy a tudatlanság az egészség és a betegség tekintetében, hogy ezzel feltétlenül nagy szolgálatot teszünk és tehetnek azok, akik elsajátítják az elsősegélynyújtás fogásait. November hónapban ismerjük meg azt, amin segíteni akarunk: az emberi testet. (Miből áll a testünk? Elemezzük. Mi hol van? stb.)

Beszéljünk egy összejövetelen a „takarékoság“-ról. (A takarékoság hazafiság; egymáson is segítünk, ha takarékosak vagyunk.)

Egy-egy összejövetelen tanuljunk magyar nótát. Lehet egy egy vidám, vagy komoly felolvasást is tartani.

Lelkimunka. A három másik munkánál is domborítsuk ki: azért csináljuk, hogy ezáltal is Jézusnak tanuljunk szolgálni.

Bibliatanulmányozásunkban vegyük sorba: Ifjak a Bibliában: Jeremiás (Jer. 1: 4—10, 17—19), Ézsau és Jákób (I. Móz. 25: 27—29) Sámuel (I. Sám. 3: 1—10), Dávid és Jonathán (I. Sám. 18: 1), Ezékiel (Ezék. 2: 1—7a, 3: 17—21), Elizeus (I. Kir. 19: 19—21), A gazdag ifjú (Máté 19: 16—22.)

Mit csináljunk decemberben ?

Testimunkaképpen folytassuk a lombfűrészletmunkát.

Értelmi munka: Vegyük tovább az „Ismerjük meg hazánk földjét“ sorozatot. Egy összejövetelen tárgyaljuk meg: „Mi ujság a nagyvilágban?“

Szociális munka: Vegyük tovább elsősegélynyújtási tanfolyamunkat. Beszélgessünk szerveinkről, az egészségről, az egészség fenntartásáról.

Karácsonykor vagy előtte tartsunk mi is — esetleg a vasárnapi iskolásokkal és leányegyesülettel együtt — karácsonyi ünnepélyt. Kínáljunk meg minden fiút legalább egy szaloncukorral. December 31-én rendezzünk „Szilveszter estét.” (Erről a következő számunkban még szólunk.)

Lelkımunka: A naini ifjú (Luk. 7: 11—17), Bartimeus (Márk. 10: 46—52), A tékozló fiú (Luk. 15: 11—32), Eutikhus (Csel. 20: 7—12.)

Isten áldása legyen azokon, akik az elméletet gyakorlattá váltják!

Kolláth József IV. é. hh.

AZ ÜZENET.

Kilencet ütött a pozsonyi öreg templom órája. Kisértetiesen hasított bele a levegőbe ez a kilenc kondítás. Máskor ugyan elüthetett volna akár tizennyolcat is, föl se tűnik. De most más volt a helyzet. A házak lakói nem aludtak, hanem lázasan lesték a rádiót, a döntést. Percek kérdése, hogy ők hová fognak tartozni, hogy diadalra jut-e húsz évi elnyomás után a magyar igazság, vagy továbbra is a megpróbáltatások súlya nehezedik vállaikra. Minden idegszál megfeszült e percben, minden szív többet dobbant e pillanatokban.

A lázas csöndben csak egy hangot lehetett hallani. Egy tárogatót. Valami édes-bús melódiát sirt bele a sötétségbe.

Az ősi város határából jött a hang. Onnan, ahol a szeszélyes, sziklásombok merednek az ég felé, mintha kripták lennének. Ott, egy kiemelkedő szikla tetején állt földetlen fővel egy hajlotlhátú, öreg bácsi, ő zengette meg a tárogatót.

Nem volt egyedül. Lábánál ült egy kis eleven fiúcska. Az unokája lehetett. A fölkelő hold vöröses pírral öntötte el mindkettőjüket.

Végetért a dal, az öreg letette a tárogatót. Nagyokat fújt, lihegett, úgylátzik, megviselte már a játék. Mély, de határozatlan, szinte már gyermekesen remegő hangon mondta, behadonászva a levegőbe:

— Fiacskám, erről meséltem neked, mióta nevelgetlek. Erről a napról, erről az óráról. Fiacskám... —

Itt kifulladt. Már nem bírta a beszédet.

A gyermek nem igen értette nagyapja szavait.

— Fiacskám — folytatta az öreg, — te már nem vagy kis gyerek, idestova betöltötted az első tizedet, ideje hát, hogy elmondjak neked valamit. Egy üzenetet. Ha megérted, jó, ha nem, talán még enged nekem az Isten néhány évet, míg okos leszel.

Hosszú szünetet tartott, mert elfogta a köhögés, ismét. A gyerek érthetetlennek találta a nagyapját. Mióta emlékezett, tíz szónál többet nem igen beszélt egyfolytában vele, az is mindég egy eljövendő szebb időről szólt.

— Fiacskám, a te anyád korán meghalt. Gyenge teremtés volt, Isten nyugosztalja! Apád nevelgetett, míg hat éves lettél. Akkor meghalt az apád is. Az új urak ölték meg. Teérted. Mert egy napon ráparancsoltak, hogy adjon oda

---

téged a cseh nevelőintézetbe, ahol majd megtanítanak csehül imádkozni, csehül énekelni, csehül beszélni. Az én unokámat csehül! Az új urak! Ha-ha-ha!

Görcsösen kacagni kezdett, egyre ismételve: Az új urak. De ez is köhögésbe fullt.

— Hát nem adott oda az apád! Jól tette, az én fiam volt! Megmondta nekik nyíltan, hogy nem ad! Felkutatták erőszakkal a házat, de nem találtak meg, mert én elrejtöttem veled. El kellett volna menekülnünk, de nem hagyhattam a várost! Nem, azt nem hagyhattam! Mi megmenekültünk. De apádat — megölték . . .

Megállt. Félig fölemelkedett ültéből, belebámult a sötétségbe, mintha örölt lett volna, s úgy folytatta:

— Azóta én neveltelek, titokban, mert nálam is sokszor kerestek. Hiszen tudod . . . De most itt van az óra! Mostantól ismét Magyarországhoz fogunk tartozni, tudom biztosan, s akkor te ismét Kaszás Péterke leszel, és kimehetsz az utcára, mint a többi fiúk, és hangosan is énekelheted a Himnuszt . . .

Lefült. Hallgattak. Aztán újra megszólalt.

— Fiacskám, azt mondták, akik ott voltak, hogy haldoklásában üzent néked az apád.

Megállt, mert úgy tetszett, mintha a város felől valami morajlana. Eh, képzelődés!

— Üzent neked. Megüzente egyetlen szóval, hogy milyennek akar látni téged onnan fentről. Azt mondta: . . .

Ismét meg kellett állni. A moraj erősbödött. Az öreg fuldokolva köhögött. A város felől pedig sírást lehetett hallani. Igen, ez nem képzelődés, sírást hozott a szél, százak sírását! Az öreg némán fülelt egy darabig, szinte megzavarodva, tétován. Fölállt. Az orrcimpái kitágultak, földellen haját felborzolta a szél. Olyan volt a sziklán, mint egy villámhárító. Kapkodott a levegőért. Valami balsejtelem erősödött meg benne! Isten, hát tovább sujtasz, mikor már a hajnal fénye felderengett? Hadonászott a karjaival, feldultan mintha keresett volna valamit. Aztán egyszerre szájához emelte a tárogatót, és belefúj. Remegő hangon szólalt meg a tiltott melódia: Isten áldd meg a magyart . . .

Vitte a szél, vitte, messzire. Percekig szólt a dal, aztán hirtelen egy felsattanó hanggal végetért. Az öreg lebukott a bércről. A vén villámhárítót legyőzte a vihar. Összezúzta magát.

*

De Kaszás Péter megértette, mit üzent néki az apja.

Vilimszky László gimn. VI. o. t.

FÜSTBE MENT TERV.

„Szombathely—Kőszeg felé beszállás, személy vonat, harmadik vágány!” Közismert „dallamban” hangzik a szöveg. Az utasok csomagjaik után nyulnak, majd egymás lábán érezhető igyekezettel törnek előre, hogy kényelmes helyet biztosítsanak maguknak a vonatban. Az újság és cukor-árusok a szokott „magas hangnemben” kínálják „úti csemegé”-jüket. „Szervuszatok, viszontlátásra, jó

---

légy, csókolok mindenkit, ... a lilás fejkötőm, meg a zöldzománcos dobozom el ne felejtöd " ... stb. búcsúkiáltások, valamint a mozdony „indulási szándékai“ még a rossz fülű emberre se kellemesen hatnak, s így nem csoda, ha én is igyekszem be, a csendes fülkébe, egy meghitt kis sarok birtokba-vételének reményével.

A vonat egyenletes ütemmel zakatol Kőszeg felé. Mindössze két utitársam van, mindkettő velem szemben ül. Egyik egy fehér hajú, jóságos arcú, szegényes öltözetű néni, másik egy csinos, jól öltözött, 18 körüli úrilány. Előbbi mindkettőnkhez fordulva megjegyzi, hogy kevesen vagyunk, szerencsénk van. Az — válaszolom lakónikus rövidséggel — szerencsénk van. A hangsúlyozás elég jól sikerült, így — annyira jól, hogy — a kellemesnek ígérkező utitárs kikönyökölt az ablakon. Sötét-barna haját szétkuszálja a szél, de Ő mindezekkel nem törődve belemosolyog a dunántúli alkonyatba, mintha valami kedves beszélgetést kezdene a pirulva búcsúzó napsugarakkal. De nem. Papír-zacskót vesz elő, majd visszakönyökölve barackot vesz ki abból, de ... hopp! Volt, nincs. Kiesett a zacskó, oda a barack. Bosszus arccal ül vissza helyére a néni sajnálkozó szavainak kíséretében: Ejnye! De pehkes teccik lenni kisasszonykám! — Nem — válaszolja a kisasszony —, csak ügyetlen. Ez utóbbit helyeslő-bólintásom, szerény, de női hiúságot karcoló mosolyom lehetetlenné teszi, hogy engem figyelmen kívül hagyjon:

— Mondja? ... Maga ezt neveti? Hm ... „lovagias férfiak“ ...!?!

— Bocsánat! Igaz ugyan, a „lovagiasság“ abban állana, hogy most visszamenjek megkeresni a barackot, vagy ha ezt nem is, megkínáljam, de sajnos egyiket cselekedni sincs módomban. Ám igaza van. Nem szép, hogy nevetek, ... de nem is nevetek én, ha belegondolok ebbe a „tragédiába!“ Nagyon sajnálom a barackot.

— A barackot? Nahát! Igazán „kedves.“ Talán úgy akarta mondani, hogy engem?

— Nem! A barackot, főleg. Rémes lehet egy ilyen kislány kezéből csak ... így ... hopp ... kipottyanni.

— Ejnye mán! — közbevág a néni, — de betyár fiatal úr teccik lenni! (A „többi“ utas kuncogva helyesli a néni megjegyzéseit.) Osztán melik vidékre teccik tartozni?

— Messziről! Jövök én, néni! 600 km-ről. Sárospatak környékéről.

— Tyű! ... a messzi van. Osztán miféle szakmányt tetszik betölteni?

— Tanítóképzőbe járok, Sárospatakon. — Ahá ... az én unokám is, a kis aranyos. — Igen? Tanítóképzőbe? Itt Kőszegen? — No igen, mán itt Kőszegen ... , egyszóval képezi magát ...

— Mondja, „tanítóbácsi“, — fordul hozzám a „másik“: A pataki prepák mind ilyenek? — Nem! Hát nem zsidó képző az ...

— Jó, jó, .. én nem a „képükre“ értem ...

— Igen! — „Igen!?“ ... Ez nekem olyan furcsa. Ezen a vidéken mindenki németül mondja, sőt a legtöbb ember úgy nyújtja: „jaaa“ ...

— Érdekes! Akkorhát én is alkalmazkodom a helyi körülményekhez. Szóval: „jaaa.“

— Mondja, hova utazik? — Kőszegre. — Kihez? Ha olyan nagyon érdeklő ... hát ...

— No, nem csak úgy... — Ráczyékhoz.

— Igazán?! Ráczyékhoz? Éva huga, Bözsi a legjobb barátnőm! Most is levelezek vele, mert maga bizonyára tudja, hogy... négy éve Németországban van, és csak nyaralni jön haza...

— Tudom-e? Igaz, 12 éve láttam, talán már meg sem ismerném... de különben Bözsi az unokahugom.

— Unokahuga? Hű! Szóval maga „Lajcsi”? A füzéri vár körül lakik, hol is?

— „Jaaa, jaaaa.”... De azt hiszem, ha megengedi, mostmár éppen ideje, hogy...

— Óh! Nem. Üljön csak le! Felesleges egymást ismernünk, sőt egy kellemetlen meglepetésem van a maga számára, amennyiben a maga huga hazajött Németországból és... és... és te, pataki prepa, szégyeld magad! Leképesítőztél! Itt ül veled szemben a saját unokahugod egy fél órája és nem ismered meg! A néni összecsapja kezéit: Hogy mi az? A kisasszonynak unokahuga a fiatal úr?...

A két útitárs egymásra néz, s a harmadik, a „fiatal úr” mozdulatlan. Nem ugrik az unoka-húg nyakába. Fordítva se. Feláll, zsebébe nyúl, egy levelezőlapot húz elő, majd komoly arccal átnyújtja a kisasszonynak:

— Kedves Ismeretlen! Tessék, olvassa el. Egy kis tévedés történt ugyanis. Mielőtt elolvasná, tanulja meg, hogy a női meglepetés nem mindig hibátlan...

„Kedves Bátyukám! Böske hazajött Németországból, de be akar csapni, vigyázz! Szombathelyig elődbe megy. „Merénylet” készül ellened, ügyes légy! Csókol: unokaöcséd.”

Rémes! Elárult az öcsém?!... és te Szombathelytől tudod, hogy én...

— Tudom! Tudom kis húgom, de azt hiszem, most már éppen ideje, hogy — megcsókoljuk egymást, ugye?

A néni már a lépcsőn motyog: Nohát, ezek tiszta bolondok...

Nagy Lajos V. é. tan. növ.

Regényes életem.

Megszülettem! Sajnos, mondod te, aki olvasod, de Istenem, nem tehetek róla. Fent csillagok, lent pocsolya. Menekültünk, menekültek, én még nem.

Hová tegyük ezt a kis kölyköt? — szólhatott az apám, — ott van szalma. Hát csak tegyük — válaszolt nagyanyám, mi meg nézzünk valami eleség után.

Elementek, ott hagyták szegény fejemet.

No, most bőghetsz, gondoltam magamban. Azaz gondoltam volna, de nem hiszem, hogy nagyon gondolkoztam. Néha most is azzal vádolnak, hogy nem gondolkozik. Persze ez nem igaz, csak a rossz nyelvek mondják.

Szó, ami szó, ott maradtam. Aztán néztem a csillagokat, de mégse, mert ha jól emlékszem, azt mondták, hogy fellegetes volt az ég. S több mint valószínű, hogy ez az igaz; a továbbiak is így mutatják.

Ha csak felleges, kutya bajom sincs. De egyszer csak hull. Nem tudtam, mi az? Mosta az arcom. Később azt mondták, hogy az eső esett. Bánja a szősz, akármilyen volt, elég az hozzá, hogy megtelt az árok vízzel.

Ha akkor kiáltani tudok, így kiáltok: Édesapám, úszik a kölyök! De nem valószínű, hogy kiáltottam, esetleg ordítottam, de bele azért nem fulladtam. — Sajnos.

Nem fogod be a szád! Hanem úsztam, úsztam az árral. Most jut eszembe. Hiszen akkor én voltam a legfiatalabb úszócsoda. Hogy ezt eddig nem tudtam. No nézd már, — akkor te híres ember vagy Matyikám! Mindegy...

Felkapott a víz és vitt.

Vitt és „ki tudja, hol áll meg, kit hogyan talál meg“, — akarom mondani, ki hogyan talál meg? Sokáig kereshettek!

Lassan feljött a nap és a fejemre sütött. Csak így egyszerűen: „sütött.“ Innen az én világos látásom.

Megtaláltak! Szalma hajóm kikötött a parton és én vígan sírtam apám örömére, aki lelkesedett a gyereksírásért. (Fordítva értendő.)

Hát így kezdődött.

Első csínyem ott követtem el, hogy megmaradtam. Aztán nőtem, a csínyek is velem nőttek. Önállósításom első jele az volt, hogy megtagadtam a szoknya viselését.

Lázadásnak minősítették az anya tekintélye ellen. Megállj Mariska néni, megkeserülöd te még ezt! Három napig napi egy órát kukoricán térdepeltem. Első nap ábrándjaimban kipusztítottam minden kukoricát a föld színéről. Valószínű, Kolumbus urat is megátkoztam volna, ha tudom, hogy ő fedezte fel Amerikát és onnan hozták a kukoricát. Szerencséje van, nem tudtam. — Negyedik nap nadrágot kaptam.

Tekintélyem „villámgyorsan“ nőtt kis székely falumban A „villámgyorsan“ kifejezés nem fedi teljesen a valóságot, csak a gyorsaság kedvéért íratott így. Ha már faluban vagyunk, nem mulaszthatod el, — szólok magamhoz — hogy meg ne írjad, milyen is volt az a falu.

Először is leszegezem, hogy falu volt. Irtam ugyan fentebb, hogy falu, de ami biztos, az biztos. Ugye olvasóm?

Gyönyörű falu volt, de majd legközelebb folytatom.

Matyi.

Elröpülő percek után.

---

*Fújom a füstöt, a kezem reszket,
a füst láng színekkel fest
száz furcsa arabeszket.*

*A halvány ködbe kéjjel
áll a halál készen,
a gondolatok széjjel,
zsibongó, gyors zenével
oszlanak,*

s már nincs többé teremtő pillanat....

KISS ANDRÁS VIII/a g. o. t.

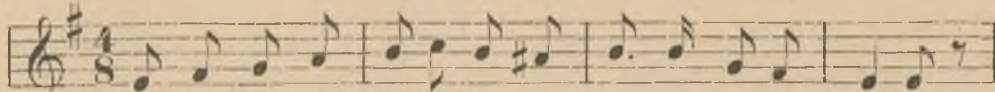
LESZEDTÉK A TURUL-MADÁRT...

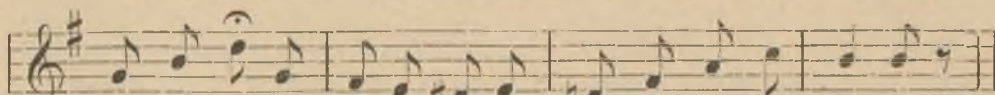
Lassan, bánatosan.

(DR. KEÉKY ISTVÁN.)

H. Bathó János.

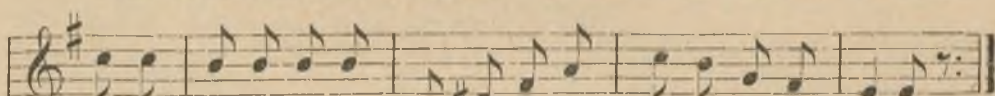
Le-szed-ték a Tu-rul ma-dárt a mun-ká-csi vár-ról.

Nem re-gél már nagy i-dők-ről, ré-gi da-li-ák-ról.

Bús ku-ru-cok fenn az ég-ben bú csúz-ta-tót sír-nak, Mun-kács

fe-lett nagy Rá-kó-czi szent könnye tán a le-fu-tó csil-lag.

2. Csináljátok bitang csehek a sok cudarságot!
A villámmal terhes felhőt meg nem állítjátok.
Benne van a mohos kőben a szabadság álma:
Vissza szállt a Turul madár
A munkácsi híres kuruc-várra!

ILLUSZTRÁCIÓK

Róm. 6 : 23.

A középkorban egy híres kovácsot elfogtak ellenségei és egy mély pince börtönében foglyul tartottak. Unalmában elkezdte vizsgálni a láncot, amely bilincsben tartotta, abban a reményben, hogy hibát talál benne és így meg tud szabadulni. De amint közelebbről vizsgálta, egyszerre csak rémülten eszmélt rá, hogy ő kovácsolta a láncot. Ő pedig mindig azzal dicsekedett, hogy az a lánc, amelyet ő kovácsolt, törhetetlen. Ilyen a mi bűnünk is. Egyszerre csak észre vesszük, hogy mi kovácsoltuk azt a láncot, amely bilincsben tartja a mi életünket és rémülve gondolunk arra, hogy emberi erő nem képes széttörésére.

Angolból átdolgozta: Berecz Árpád.

MAGYAR SZÍVVEL

(Válasz a Magyar Kultúra: „Tollhegygel“ című cikkének egy töredékére.)

A Magyar Kultúra egyik cikkírója „Tollhegygel“ hadakozik az ellen, hogy a visszakapott felvidéki városok utcáit Kossuth Lajosról nevezzék el. Ezt a túlzott aggodalmat nem látjuk eléggé indokoltnak. A magyar nép tudja azt, hogy miért nevezi el utcáit oly szívesen Kossuth Lajosról. Jó lenne, ha a Magyar Kultúra cikkírója végre tudatára ébredne annak, hogy a magyar nép gondolkodásmódja és történeti értékelése nem esik feltétlenül egybe a római egyház ultramontánista gondolkodásmódjával és történeti értékelésével, helyesebben *átértékelésével*.

Az lehet, hogy a cikkíró Kossuth Lajos „politikájá“-ban csupán egy „dinasztia ellenes tüntetés“-t lát. A magyar nép ellenben mindabban, ami Kossuth Lajos nevéhez fűződik, nemzeti céljainak, vágyainak és törekvéseinek megtetszésülését tiszteli, s Kossuth Lajost magát nem bélyegzi rebellisnek — mint azt a cikk írója szeretné, — hanem „Kossuth apánk“-nak nevezi. Ilyen megtisztelő módon csak „Árpád apánk“-ról szokott még megemlékezni népünk.

Kossuth Lajost a magyar nemzet génusza szülte azért, hogy összetörje azt az igát, mellyel egy idegen hatalom századokon át gúzsbakötötte nemzetünket. Ezt a küldetést vállalta Kossuth Lajos éppenúgy, mint ahogy vállalta Árpád a honalapítás küldetését és ahogy vállalta István király a honszerzés küldetését. Munkájukat nem lehet értéksorrendbe állítani, s nem lehet azt állítani, hogy „Szent István mégis csak több volt a magyar történelemben, mint Kossuth Lajos.“ A magyar nemzet van olyan jó anya, hogy minden nagy fiának emlékéhez egyforma és osztatlan szeretettel ragaszkodik. Ne csodálkozzék a cikkíró azon, hogy Kossuth Lajos alakja éppenúgy eszmévé finomult népünk szemében, mint akár Árpád, akár István, Nagy Lajos stb. Ne csodálkozzék a tisztelt cikkíró azon se, ha népünk Kossuth Lajosról époly szeretettel és époly kegyelettel nevezi el utcáit, mint Árpádról, Istvánról, Nagy Lajosról, vagy akármelyik történeti nagyságunkról.

Aki Kossuth Lajos munkáját elítéli, vagy lebecsüli, az a magyar nemzet törekvéseit és munkáját ítéli el és becstüli le, ezt pedig — talán „Tollhegygel“ igen, de magyar szívvvel nem lehet minden további nélkül megtenni.

Nagy Sándor IV. é. hh.

A pataki diákok kivették részüket

---

a visszakerülő felvidéki testvéreink részére rendezett „kenyérakcióból“: mind a konviktusban, mind a tanítóképző-intézetben és az angol internátusban étkező diákjaink több alkalommal lemondottak kenyéradagjaikról, majd keveselven a begyűlt összeget, a húsételről is. Áldozatkészségük 291'00 P.-vel járult hozzá a felvidéki magyarok megsegítéséhez. A megspórolt pénzen süttetett kenyeret a többi ilyen jótékonycélu akciókkal együtt diákküldöttség osztotta szét Királyhelmeceen nov. 8-án,

HIREINK

A lap elfogadása a lap megrendelését jelenti!

Kedves olvasóink!

1938. november 5 ig beküldött előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk: Tóth Lajos 1·50 pengő (Fd.), Sarkady Ferenc 3·10 (P), Nagy Ferenc 5 (K.), Mecser Endréné 10 (P.), Tábori György 3 (P), Palcsó László 3 (D.), Osváth Lajos 5 (Bf.), vitéz Bóna Miklós 3 (Szk.), Horváth János 3 (T), dr. Kérészy Barna 3 (M.), Balla János 3 (Nyp), Kner Endre 3 (Gy.), Kriston Elek 3 (Sz), Tatár József 1·50 (Bp.), Kállay Sándor 3 (Mb.), Dr. Hajdu János 3 (P.), Dr. Erdős Károly 3 (D.), Dr. Sárányi Béla 3 (Sz.), Molnár István 3 (Sz.), Dr. Panka Károly 5 (Bp.), Czövek Sándor 10 (Bp.), Kárpáti Imre 4 (Á.), Görömbey István 4 (Ny.), id. Deme László 3 (P), dr. Terhes Tivadar 4 (Bp.), Dr. Incze Gábor 3 (Bp.), Szabó Ödön 3 (Úp.), dr. Kiss László 3 (Gy.), Pál Lajos 3 (Bp.), Halmay Gyula 5 (Psz.), dr. Putnok László 3 (Bp.), Cseh István 1·50 (Bl.), Buchta János 1·50 (Ó.), Botos Ferenc 3 (Sz.), dr. Sasi Nagy Imre 4 (M), Pósa Péter 3 (M.) Nagy Lajos 6 (Gr). Mikes Géza 3 (M.), dr. László Ferenc 3 (Bp.), Hubay Barna 3 (T.), Hézszer Zoltán 4 (Bp.), Finkey Pál 5 (Bp.), dr. Gesztelyi Nagy László 4 (K.), Farkasfalvi Farkas Géza 10 (R.), Mezőssy László 5 (Z.), Kovács Károly 3 (Tp), Tóth Tibor 3 (Sp.), dr. Szilágyi Albertné 3 (Bp.), sárospataki Harsányi Gusztáv 1·50 (D.), Bodroghy András 1·50 (Bp.), Makó Dezső 2 (Eb.), Horkay István 4 (Sz.), dr. Sebestyén László 5 (F.), Harsányi János 3 (Sb.), Horváth István 3 pengő (Bp.).

Kiadóhivatal.

Sallay Béla szálláskei ref. lelkipásztor, kit a csehek hazafias érzelmei miatt kiüldöztek, főiskolánkban talált nébány napra menedéket.

Hargitai Zoltánt, a ref. tanítóképző-intézet tehetséges fiatal tanárát „sub auspiciis Gubernatoris“ doktorrá avatják a közeljövőben.

Zilahy Ferenc tanítóképző intézeti tanár szeptemberben esküdött örök hűséget Isten színe előtt élete párjával: Wagner Erzsébet úrnővel. A tanítóképző ifjúsága ezuton is sok boldogságot kíván a matematika tudós professzorának és Isten áldását kéri frigyükre.

Dr. Harsányi István gimnáziumi, és Pándy Árpád tanítóképző intézeti tanárok tanári katedrájukat egyidőre katonai uniformissal cserélték fel.

Koncz Sándort, Közönyünk volt Főszerkesztőjét, ki külföldi tanulmányutainak eredményes befejezése után hazaérkezett, az Egyetemes Konvent missziói lelkészének nevezte ki.

Helyreigazítás. A 134. sz. „Hegyaljai Erő“ cserkészcsapat táborozását nem Baksy Rezső (mint mult számunkban tévesen közöltük), hanem Szabó Károly testnevelési tanár vezette.

Országos januári konferenciát rendez a Kálvin János Társaság immár harmadízben január 12—13-án, melynek fő témája ez alkalommal: „Isten mindenható urasága és az emberi élet“. Ez a konferencia első nagy találkozója lesz a felvidéki felszabadult magyar reformátusságnak velünk. Ez a konferencia mindig nagyszámú megszállt területi magyar reformátust vonzott és hozott közénk. A mostani megmozdulás történelmi jelentőségűnek ígérkezik.

A reformáció emléknapjáról bensőséges ünnepélyekkel emlékezett meg főiskolánk. Délelőtt úrvacsoraosztással istentisztelet volt a nagytemplomban, délután pedig az imateremben ünnepély. Ünnepi beszédet Palumbo Gyula gimn. h. tanár mondott. Az ünnepély fényét a Kórus, a Képzős énekar, a gimn. vegyeskar, valamint a főiskolai zenekar közreműködésével elhangzott énekes és zeneszámok is emelték.

Október 25—31-ig egynehány vörheny-megbetegedés miatt az I/a és az V. osztályban a tanítás szünetelt. Az elkülönítéssel sikerült a veszedelmes betegség továbbterjedését megakadályozni.

A helybeli katonaság zenekara okt. 18—20-ig délutánonként ténzenét adott a Kollégium előtt Sárospatak közönsége számára. — A diákok részéről a Timótheus öregcserkészcsapat regőscsoportja 25-én és 29-án délután 2—2 tartalmas előadásban szórakoztatta a helybeli katonaságot, amely kétszázas csoportokban hallgatta végig a szép műsorszámokat. Összesen 800 katona emlékszik vissza szeretettel ezekre a délutánokra. — Itt említjük meg, hogy ugyancz a regőscsoport a visszakerült területeken regős-körutat rendezett.

Dr. Szilágyi Jenő, az OKH kiküldötte okt. 21-én tanulságos előadást tartott a tanítóképző ifjúságának.

A tanítóképző-intézet „Comenius“ önképzőköre 1938. október 14-én tartotta meg tisztújító közgyűlését, mely a következő tisztikart választotta meg: Ifjúsági elnök: Balogh Béla, V. é. Főtitkár: Vajtó István; főjegyző: Tury Sándor; pénztáros: Osváth Zoltán; ellenőr: Igó István V. é. növendék.

„A magyar feltámadás napján“, november 2-án este, mint minden magyar, a theológus ifjúság is izgalommal várta az éter hullámain át érkező híreket ujonnan vásárolt rádiókészülékén. Az örömhír meghallása után széles jókedvükben kiözönlöttek az utcára s ott tüntetést rendeztek a hősök szobra, az Ipartestület székháza, majd visszatérve a Rákóczi-szobor előtt. Utóbbi helyen Vályi József szénior tett bizonyosságot rögtönzött beszédében az ifjúság lelkesedéséről.

November 3-án reggel közös hálaadó áhitatra gyűlt össze az ifjúság. Levonulás után lelkes örömmel vonultak végig az iskola-

kert utain. Visszatérvén megérkezett a Képző ifjúsága is és csatlakozott az előbbi csoporthoz; most már a három testvérintézet állott fel katonás rendbe és vonult hosszú sorban végig a városon. Nagy volt a sár, de mit törődtek ők most ezzel! Az örömtől mámorosan kiáltoztak lelkes rigmusokat (pl. „Piros, fehér, zöld, — Kassa magyar föld!“) A tüntető sereg visszatérve az iskolaudvaron gyülekezett. Itt Tárczy Árpád gimn. és közigazgató kötötte lelkükre higgadt és bölcs beszédében a magyar diák igazi ünneplését. Ezután szétoszlott a diáksereg. Ezen a napon a tanítás szünetelt.

November 6-án, vasárnap evangélikációs napot tartottak a KIE kiküldöttei a diákság számára.

Kassa városa a részére felkínált országzászlók közül a főiskola és Sárospatak városa által felkínált zászlót fogadta el. A zászlót, melyre a diákok is bőségesen adakoztak, pataki asszonyok és lányok fogják nehez selyemből kihímezni; amíg ez elkészül, egy ideiglenes zászlót küld a város és a főiskola Kassának, amelyet a diákok fognak zarándokcsapatban rendeltetési helyére szállítani.

Szerkesztőségi hírek. Novemberi számunk részére beküldött cikkeknek — helyünk nem lévén — alig felét közölhettük. Mintegy 20 kézirat maradt a szerkesztő fiókjában. — **Üzenetek:** Zs. T. Cigánd: Lapunkat küldjük. Kliséit nem igénylő rejtvényeket közölhetünk csak, Diákhumort kérünk elsősorban. Ezekből néhányat felhasználunk. Köszönjük. — **Többeknek:** Kereszt- és sakk rejtvényt nem kérünk, csak szám-, szó-, betű-rejtvényt használhatunk. Minden cikket a Főszerkesztőhöz juttassunk el. Jól olvasható írással a papírnak csak egyik oldalára írjunk! **Kolláth József** három tolnamegyei faluban járt missziói úton, mint a Theologia delegátusa (nov. 2—9-ig.).